

ZIMNÍ ČARODĚJNICE

PAULA
BRACKSTON

ZIMNÍ ČARODĚJNICE

The Winter Witch

Text Copyright © 2013 by Paula Brackston

Published by arrangement with St. Martin's Press

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Anna Bílá, 2020

Obálka © Kreativní bojovníci s.r.o., 2020

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-7642-982-6 (pdf)

Paula Brackston

**ZIMNÍ
ČARODĚJNICE**

Pro Jennie – za to,
že byla po celé ty roky mou inspirací

1.

Považuje se pavouk za krásného? Když se dívá na svůj odraz v kapce rosy, líbí se mu? Jeho pavučina je jemnější než ta nejjemnější krajka, tělo mu funguje jako kolovrat vytvářející vlastní nitě. Pavučiny lidé obdivují. Jejich delikátnost, křehkou sílu. Ale sám pavouk, ten ubohý tvoreček, je považovaný za ošklivého. Některé odpuzuje. Některé přivádí do mdlob. A přesto je krásný, alespoň pro mě. Tak mrštný. Tak šikovný. Perfektně přizpůsobený životu, který mu osud vybral. Jako tento v mojí dlaní. Rozvažuje nad svým dalším krokem, tu a tam zkouší povrch, jeho maličké nožky mě šimrají na kůži, a jak se pohybuje, chloupky na jeho těle se mi otírají o dlaň. Proč si něco tak dokonale přizpůsobeného prostředí a svojí existenci nezasluhuje náš obdiv? Proč nepovažujeme za krásné něco tak elegantního, tak precizního, tak ladného? Musí být věci krásné, abychom je obdivovali? Beruška má černé nohy a tělo brouka, ale dívkám se líbí její veselé červené krovky a radostné tečky. Musíme se vždy pěkně nazdobit, aby se o nás smýšlelo jako o přitažlivých? Vypadá to tak. Žena musí nějak vypadat, aby si zasloužila mužovu pozornost. Čeká se to od ní. A tak tu stojím ve vypůjčené bílé róbě s květinami ve vlasech a kolem pasu, křiklavá jako májka; vypadám tak, jak běžně nevypadám, a prezentuji část sebe, která neexistuje. Je to lež. O kolik šťastnější bych byla, kdybych si mohla

obléct lehoučkou pavučinku jako závoj. Kdybych měla možnost se skrýt do svých tradičnějších tmavých barev a lépe splynout se stíny, lépe pozorovala a přitom nebyla pozorovaná.

„Morgano? Morgano!“

Mamka je netrpělivá. Ne, ne netrpělivá, spíš trochu vystrašená. Má obavy, že jim proklouznu, schovám se na jednom ze svých mnoha tajných míst a zůstanu schovaná, dokud tahle chvíle nepomine. Chvíle, o kterou jsem se neprosila. Kterou jsem si nevybrala.

„Morgano!“

Opředu si přeje, abych odešla? Opustila jediný domov, který znám? Opustila ji? Místo dcery je přece po boku její matky. Proč se musí věci měnit? Proč mi nedovolí dělat vlastní rozhodnutí, ze všech ohledů zrovna v tomto?

„Morgano, co děláš?“

Našla mě. Nakoukne dovnitř, hrbí se u nízkého vchodu mého doupěte. Krev jí natekla do skloněné hlavy a zbarvila jí tváře. I v tlumeném světle úkrytu vidím, že je podrážděná. Červeň v jejích tvářích se tluče s předchozí bledostí z obav.

„Morgano, tvoje šaty... ušpiníš si je, když tady budeš sedět. Pojď ven.“ Stáhne se a já už ten okamžik nemůžu více oddalovat. Uvažuji nad pavoukem ve své dlani. Mohla bych si ho vzít s sebou; dát si ho do kapsy u spodničky. Aspoň bych u sebe měla přítele jakožto svědka tohoto dne. Ale ne, patří sem. Proč bychom měli být vyhnaní z domova oba?

Tak, malá přadlenko, zpátky do sítě.

Vrátím ho na jeho právoplatné místo. Přála bych si s ním v tomto tmavém uzavřeném prostoru, v tomto zemském lůně zůstat déle. Ale má přání teď nic neznamenají. O mém osudu je rozhodnuto. Vylezu z úkrytu.

Venku mě slunce bolestivě udeří do očí. Prudké světlo ozáří mé hloupé šaty a křiklavé květiny. Cítím se příšerně

jásavá. Směšně barevná. Do jakého nesmyslu jsme se to všichni zapletli?

„*Duw*, dítě, máš na sobě tolik bláta, že bys do něj mohla sázet brambory. Co sis myslela? Ve svatebních šatech!“

Nespokojeně mlaská a funí a mračí se na mě, ale nepřesvědčí mě tím. V jejích očích vidím obavy. Nemůže je přede mnou skrýt. Přestane s boucháním do mých sukni ve snaze očistit je od špíny a položí mi ruce na ramena; pevně mě drží, dívá se mi do očí.

„Teď už jsi žena,“ řekne, i když mě před vteřinou oslovila jako *dítě*. „Prospělo by ti, kdyby ses tak chovala. Tvůj manžel bude očekávat jisté... způsoby.“

Nyní je řada na mně, abych se zamračila. Manžel! Taky by mohla rovnou říct vlastník! Pán! Otočím se. Nechci se na ni dívat, když mám srdce plné hněvu. Cítím, jak ve mně bublá potlačovaná zuřivost, a něco ve mně se pohne, něco se změní. Zvuky jsou najednou vzdálené. Hlasy bezvýznamné. Uvnitř lebky cítím tlak, obrovskou sílu, která zápolí o vysvobození. Poklesnou mi víčka. Mé pohyby jsou najednou pomalé a těžké. Pocit, že padám dozadu, sílí.

„Morgano!“ dolehne ke mně naléhavost mamčina hlasu. Přivolá mě zpět. „*Nedělej to*, Morgano! Ne teď.“

Otevřu oči a vidím nebojácné odhodlání v těch jejích. V tomto ohledu jsme koneckonců stejné.

Otočí mě na podpatku a odvede mě ze zahrady po cestičce ke kapli. Holá kamenná budova se s každým uspěchaným krokem blíží. Vstoupím do ní jako svobodná osoba a odejdu jako něčí majetek. Jak se tohle může stát?

„Tady.“ U brány na hřbitov mamka náš pochod přeruší, aby mi upravila vlasy. „Ukaž, ať se na tebe podívám.“ Udělá to a já vidím, že mě chápe. A vím, že až od ní budu pryč, nikdo se na mě už takhle dívat nebude. Ta myšlenka s sebou nese takovou tíhu osamělosti, že se musím zklidnit, abych

ji vůbec unesla. Mamka se dotkne mé tváře. „Všechno bude dobré, *cariad*,“ řekne.

Zavrtím hlavou.

„Chci pro tebe jen to nejlepší,“ trvá na svém. „Tohle jsem si vždy přála.“ Cítím, že váhá. V křivém letu se kolem nás zhoupne sojka. Vysmívá se naší bolesti. „Je to dobrý muž, Morgano. Dá ti domov, život. Budoucnost.“ Vidí ale, že je mi jedno, co mi dá; radši bych zůstala s ní a neměla nic z toho. Na to nemá odpověď.

Zvuk svižného poklusu nás upozorní na příjezd mého snoubence. Obě se otočíme, abychom se podívaly na bílého poníka, jenž se opírá do chomoutu svého postroje a táhne povoz do kopce. Spolu s ním se rychle přibližuje i okamžik, kterého jsem se celé ty měsíce obávala. Den je teplý a krk hřebce se leskne potem, je však jasné, že alespoň on si svoje venčení užívá. Cai Jenkins v bryčce, která je našťestí bez jakýchkoli květinových výzdob a stužek, zatáhne za otěže a poníka zastaví. Je to vysoký muž, štíhlý, ale silný, aspoň myslím. Jeho obličej je hranatý, skoro až strohý, ale zjemňují ho plné rty a světle modré oči. Jsou až znepokojivě jasné – jako barva pomněnek na slunci. Sestoupí z úzké dřevěné lavice a přiváže otěže. Vlněný oblek na něm visí. Mamka mu neslibovala, že umím vařit. Bude si to pamatovat, až na to přijde? Není dobré mít jakékoli předpoklady o druhých. Když sestoupí z bryčky, pohybuje se lehce, jako muž zjevně zvyklý na fyzickou činnost. Ale obrys lopatek pod jeho sakem naznačuje, že se mu zase tak dobře nevede. Není divu; od doby, co jeho první žena zemřela, zřejmě trpěl nedostatkem vařeného jídla. To bylo před třemi lety. Miloval ji, to nám řekl. Ta slova z něj přímo vyletěla.

„Byla pro mě vším, víte? Nebudu předstírat opak,“ řekl, když seděl v našem salonku, v rukou mamčinu nejlepší čínskou šálkovou soupravu, v níž stydl čaj, zatímco svými

zbytečnými slovy naplňoval místnost. Tehdy se na mě podíval, jako bych byla hříbě předvedené k posouzení, a přišel s nejučinnějším způsobem, jak mě vylekat. „Chci k vám oběma být upřímný,“ řekl. „Honák musí mít ženu, aby získal licenci. V mé oblasti není nikdo... vhodný.“

Jak je to možné? divila jsem se tehdy a divím se i teď. Jak to, že blíže k jeho bydlišti není nikdo vhodný pro pozici manželky? Proč musí cestovat, aby našel někoho *vhodného*? Čím jsem *vhodná* já?

„Víte,“ šálek v mamčině ruce se zakymácel, když promluvila. „O lásce toho bylo řečeno mnoho, ale příliš málo pochopeno, pane Jenkinsi. Respekt a laskavost mají také co nabídnout.“

Tehdy přikývl a usmál se, oddychl si, že si navzájem rozumí. Tohle neměla být svatba z lásky.

Teď si sundá klobouk a drží ho možná až příliš pevně v ruku, dlouhými prsty s ním neustále točí. Pískové vlasy má nepoddajné, v kudrlinách mu padají na límeček. Potřebují ostříhat. Na ničem a na nikom nezvládne udržet pohled.

„To je ale pěkné ráno, paní Pritchardová,“ řekne. Mamka souhlasí. Teď se podívá na mě. „Vypadáš... velmi dobře, Morgano.“

To je nejvíc, na co se zmůže?

„Můžeme jít dovnitř?“ Mamka to chce mít za sebou dřív, než si umíním vzít do zaječích. Stále mě pevně drží za ruku.

Uvnitř stojí stará paní Robertsová vedle ubohých malých kytic. Mamka áchá a óchá a děkuje jí. Reverend Thomas je samé uvítání a vyjádření, jak rád nás vidí. Mamka mě zavede tam, kde mám stát, a Cai Tomos Jenkins se postaví vedle mě. Nepodívám se na něj. Nemám mu co říct.

Reverend začne svou řeč a já se v mysli přesunu jinam. Někam do divočiny, na svobodu, kde nejsou lidské starosti

a plány mužů. Kousek nad Cwmdu je úsek skály tak prudký, že se tam neodváží ani ovce. Povrch není ani travnatý, ani kamenný, ale z nestálého jílu, který vzdoruje noze i kopytu. Abyste vylezli nahoru, musíte se naklánět na stranu svahu a nechat chodidla při každém kroku o kousek zase sklouznout. Když budete s horou bojovat, nic dobrého z toho nevzejde. Musíte s ní spolupracovat, najít harmonii. Být trpěliví, přijímat její nejisté způsoby, a ona vás pomalu vynese na vrchol. A na tom vrcholku se z vás stane někdo nový. Ten výhled! Ty dálky! Ten vzduch, jež nevydechly vlhké plíce ani jej nenasávala pec či oheň. Vzduch, který naplní vaše tělo i duši.

„A ty, Morgano Rhiannon Pritchardová, bereš si tohoto muže za svého manžela...?“

Jakmile zaslechnu své jméno, vrátím se do kaple rychlostí, ze které se mi zamotá hlava.

„Morgano?“ Mamka znovu položí ruku na mou paži. Něco se ode mě čeká. Prosebně se otočí k reverendu Thomasovi.

Věnuje mi úsměv, který jeho tváři nesedí, a já přemýšlím nad tím, jestli mu nesklouzne z obličeje.

„Vím, že nemůžeš mluvit, dítě,“ řekne.

„*Nemluví,*“ opraví ho mamka. „Může, reverende, nebo alespoň mohla, když byla velmi malá. Teď ale nemluví.“

Zapomene mu ovšem říct, na kolik let přesně se ono „teď“ vztahuje.

Úsměv mu mírně povadne, opustí jeho oči a zůstane jen kolem vlhkých rtů.

„Ach tak,“ řekne. Pak, hlasitěji a pomaleji: „Morgano, je nezbytné, abychom věděli, že souhlasíš se sňatkem s panem Jenkinsem. Nyní, až se tě znovu zeptám, zda souhlasíš, prostě kývni tak jasně, jak jen dokážeš.“

Proč předpokládá, že když je někdo tichý, je i slaboduchý? Cítím na sobě oči všech. Reverend pronese pár dalších vět a pak nechá prostor pro mou odpověď. V hlavě se

mi ozývá zvuk, jaký vydává vodopád na Blaencwmu, když je řeka v plné síle. Dolehne ke mně horko matčina mělkého dechu. Není to dech zdravé ženy. To vím. A s tímto vědomím kývnu.

Podívám se na svého manžela. Když mi nasazuje úzký zlatý kroužek na prst, usmívá se na mě v nejistém přátelském gestu.

„Výborně!“ vykřikne reverend Thomas a ve spěchu nás prohlašuje za muže a ženu. Při zaklapnutí Svaté knihy se vyvalí obláček prachu, jenž zpečetí můj osud.

Zatnu zuby. Dveře do kaple se rozletí a prásknou o zeď. Reverend nad náhlým průvanem vyjekne a poznamená, jak rychle se počasí v tomto ročním období mění. Dovnitř pronikne zuřivý vítr, zachrastí sbírkami zpěvů v kostelních lavicích a z drobných květin otrhá okvětní lístky.

Odvrátím se od polekaného Caie Jenkinse. Vycítím matčin nesouhlas.

Je jaksi mladší, než si ji pamatuje. Možná je to těmi bílými šaty. V osmnácti je z ní koneckonců žena. Věkový rozdíl mezi nimi je jen několik let, i když ty roky pro něj byly dlouhé a pomalé. Ačkoli to není nic neobvyklého, v pětadvaceti je ještě mladý na to, aby byl vdovcem. Také se mu zdá, že byla menší. Postavu má téměř křehkou. Její matka ho ujistila, že je silná, ale ona vypadá, jako by ji říjnový vítr nahoře na Ffynnon Las mohl snadno odfouknout. Teď je však začátek léta. Bude mít čas se usadit, než ji zima přijde otestovat. Otestovat je oba.

Po nepříjemně krátkém obrádu všichni tři jedou v bryčce do Morganiny chaty. Cesta je krátká a oni ji absolvují beze slova, až na pár pokynů od její matky na křižovatkách. Malý

doměk sedí na konci řady čtyř farmářských obydlí, každé z nich má před sebou malou zahrádku. Cai čeká venku s poníkem, zatímco ty dvě jdou pro nevěstiny věci. Její výbavu tvoří raneček oblečení svázaný provázkem, dřevěná truhla a prošívaná deka. Cai vše dobře připevní na bryčku a taktně stojí opodál, aby se matka s dcerou mohly rozloučit.

„Morgano, nezapomeň se oblékat teple a nepotloukej se daleko od farmy. Bude ti chvíli trvat, než se seznámíš s pozemky okolo svého nového domova.“

Morgana lhostejně přikývne.

„Chovej se ke kopcům s respektem, dítě.“ Omotá dívce šálu pevněji kolem úzkých ramenou. „Není osoby na Boží zemi, kterou by nemohla skolit náhlá změna počasí nebo skrytý močál. Ani ty jí nejsi.“ Zavrtí hlavou a přestane s káráním. Položí dceři prst pod bradu a pozvedne její obličej ke svému. „Morgano, tohle je pro tvé dobro.“

Dívka se však ani teď na matku nepodívá.

„Když budeš tak dobrá manželka, jako jsi byla dcera, pak je Cai Jenkins skutečně šťastný muž, *cariad*.“

Nyní Morgana vzhledne, s očima plnými horkých slz. Cai, neochotný svědek bolestivého loučení, šoupe nohama. Morgana se vrhne matce do náruče, pevně ji k sobě tiskne a tiše jí vzlyká na rameni. Cai sleduje, jak Mair zavírá oči a brání se vlastním slzám. V neúprosném ranním slunci a v intenzitě ženina smutku teď vidí jasně, jak její vyzáblou figuru zatemňuje stín smrti. Podívoval se nad láskou rodiče k dítěti, která zapříčinila, že se v čase své největší potřeby vzdala dcery. Pamatuje si Maiřinu obezřetnost, když se jí poprvé přišel zeptat na Morganu. Bylo to pochopitelné, reputace honáků byla přinejlepším pochybná. Nejčastěji je lidé vnímali jako divoké, tvrdé chlapy, jejichž cestování je odděluje od ostatních. Většinou jsou známí pro svou samotu, a dokonce trochu záhadnosti. Koneckonců mnozí z těch,

již žijí ve farmářských komunitách, se nikdy neodvážjí dál než na horizont, který vidí ze svého okna; kdoví, do jakých nekalostí a skandálních činů se honáci zapletou na svých cestách? A kdo by věřil muži, který spává na poli se svým stádem nebo noc za nocí navštěvuje hostince a jistě se tam potkává se ženami, jež jsou okouzlené romantičností jeho obchodování? Nebylo jednoduché přesvědčit Mair, že vrchní honák, *porthmon*, je jinačí. Že *on* je jiný. Pravda, je nezkušený a tohle bude jeho první rok v oné roli. Ale zaslouží si to. Jeho otec a dědeček byli *porthmoni* před ním. Vždycky se předpokládalo, že bude pokračovat v jejich stopách. Není to však dané právo ani dědictví, které by mu mohli s jistotou zanechat. Byli zde další, kteří po této pozici bažili. Ale tradice, zvyk, a dokonce selský rozum vyžadují, aby se tato čest dál předávala v rodině. Koneckonců, pokud je muži odkázána dobrá farma a je známý jako schopný a důvěryhodný farmář, pro roli *porthmona* je to dobrý základ. Ffynnon Las si vybudoval reputaci jako farma se stádem, na které mohli být hrdí, a po dvě generace dodával dobytek k uspokojení anglické touhy po pečení. Cai asistoval svému otci na mnoha cestách, už coby mladý hoch pracoval se stádem a po několik týdnů každý rok žil jako kočovný honák. Vzal si Catrin, a když jeho otec odešel na věčnost, očekávalo se, že vše převezme. Jenže potom Catrin zemřela a vše se změnilo. Nikdo nemůže být vedoucím honákem, pokud nemá manželku, *žijící* manželku, a statek, kam by se vrátil. Pozice *porthmona* mu v okolí zajistí velkou důvěru. Kromě dobytka mu lidé budou svěřovat také záležitosti prodeje, hodnotné předměty a důležité transakce, o které se má postarat za ně, když na konci své cesty dorazí do Londýna. Mnozí, kdo žijí na vzdálených místech, jako je Tregaron, se nikdy nepodívají za hranice farnosti, natož do jiné země. Honáci jim tak umožňují obchodovat a komunikovat s jiným světem.

Domlouvají se sňatky. Majetky mění vlastníky. Prodávají se dědictví. A všechny tyto výdělky jsou přenechány vrchnímu honákovi, *porthmonovi*, aby je opatroval a doručil. Takové bohatství může pro muže bez kořenů představovat dráždivé pokušení. Jak vysvětluje rozum stojící za zákonem, pouze muž s manželkou a farmou ve vlastnictví se vrací domů.

Nakonec jeho nová nevěsta nastoupí do bryčky. Převlékla se ze svatební róby do oblečení barvy suché horské půdy. Vypadá teď méně křehká, ale stále stejně drobná. Cai pocítí záblesk nadšení z toho, že ji má tak blízko, a je tím překvapen. Obrátí svou pozornost k Mair, z níž teď vyzařuje pevná odhodlanost.

„Od tohoto okamžiku je Morgana v mé péči,“ ujistí ji. „Nemusíte se bát.“

Mair přikývne a podá mu chléb a sýr zabalený do ubrousku.

„A vy?“ zeptá se Cai. „Jak si poradíte bez své dcery?“

Mair se po tváři přežene stín hněvu. Cai ví, že ta otázka není fér a že na ni neexistuje uspokojivá odpověď, přesto se nedokázal nezeptat. Proč, zajímá ho. Kvůli komu? Pro útěchu čího svědomí?

Nakonec Mair pomalu pronese: „Jsem spokojená s tím, že o mou dceru je postaráno.“

„Ve Flynnon Las si jí budou velmi vážit,“ řekne jí. Vidí, že to ji trochu uklidnilo. Ví, že přesně tomuhle si přeje věřit. Během těch měsíců, kdy se dojednával sňatek, dal si za úkol dozvědět se vše, co mohl, o té pěkné, tiché dívce, která ho před rokem na jeho cestách zaujala. Dokázal ale zjistit jen málo kromě toho, že její otec odešel, když byla ještě malá: že pracovala se svou matkou na mléčné farmě v Cwmdu a že Morgana od dětství nepromluvila. Jeho výzvědy v hostinci mu přinesly jen kusé informace: pár slov o jejím vztahu ke koním, o její ochotě tvrdě pracovat

s matkou, o jejím klidném zvládnání stáda a samozřejmě o její nemluvnosti. Ale Cai si něčeho všiml. Něčeho zvláštního na odpovědích, které získal. Každé z nich totiž předcházela odmlka. Nezáleželo na tom, kdo odpovídal, vždycky se objevilo drobné zaváhání předtím, než mluvčí vyslovil svůj názor. Jako kdyby měli problém nalézt správná slova. Jako kdyby tu bylo něco, co *neříkali*. V těchto pomíjivých pauzách, v těchto nádeších leží pravda o Morganě – o tom byl Cai přesvědčený.

Zvedne otěže a s mlasknutím pobídne poníka do číleho klusu, na první pohled nijak nezatíženého vahou navíc, kterou musí táhnout. Morgana se na svém sedadle otočí, mávající na osamělou postavu své matky, které ruka nakonec padne k boku. Pak cesta zatočí a ona už matku nevidí.

Brzy zamíří směrem k Usku. Stoupají širým údolím, velkou řeku mají po levé ruce a po obou stranách majestátní hory. Nad nimi krouží káně, zvedá se v teplém vzduchu bezmračného dne za skřeku stejně ostrého, jako jsou jeho drápy. Cai zamžourá stranou. Jeho nová žena má teď suché oči, ale její vyrovnanost se zdá snadno otřesitelná. Je si vědom, že teď nedokáže říct nic, co by ulehčilo jejímu srdci, přesto se dá do řeči.

„V Breconu se zastavíme na noc. Když udržíme tempo, dojedeme do Ffynnon Las zítra odpoledne,“ prohodí a ukáže na hladký, pevný povrch cesty. „Je to dobrá cesta. Za to můžou být lidé vděční honákům, víš? Tedy, ne že by byli. Ne, spíš si užívají toho, že si před námi stěžují na déšť a na to, že stádo rozdupalo zemi na kaši. Zbytek roku je přitom cesta taková, jak ji vidíš. Pro dobro všech.“ Otravuje ho vlastní potřeba zaplnit ticho hovorem. Je to zvyk, kterého se musí zbavit, aby byl život jich obou snesitelný. Byla to koneckonců právě její tichost, co ho k ní přitáhlo. Stále si není jistý proč. Když byla Catrin naživu, užívali si

plodných konverzací. Byla odborníkem na škádlení a pak se mu vždycky posmívala za to, jak se zlobí. Zajímá ho, jestli někdy uslyší, jak se Morgana směje. Zdá se to nepravděpodobné. Dá si ruku do kapsy a zvažuje, že vytáhne malý dárek, který pro ni má. Bavlna a stuha, ve které je zabalený, ho hřejí v dlani. Strávil mnoho šťastných hodin vyřezáváním malé dřevěné „lžičky lásky“ pro svou novou nevěstu. Tradice vyžadovala, aby jí lžičku dal při zásnubách, ale neměl k tomu příležitost. Myslel si, že ji místo toho Morganě předá ve svatební den, ale přemůže ho stydlivost. Navíc mu najednou nepřipadá, že teď je ta správná chvíle.

Cesta je zavede ke strmému stoupání přes poslední z Černých hor přes vesnici Bwlch usazenou na jejím kamenném vrcholu. Když poník leze nahoru, lopotí se v nepravidelném kroku s hlavou nízko sklopenou, jak se opírá do chomoutu. Cai ví, že zvíře nezaváhá a bezpečně je dopraví na vrchol. Na kraji cesty uvidí koryto napájené horským pramenem. Zastaví koně a seskočí z bryčky.

„Necháme ho chvílku odpočinout,“ řekne Morganě.

I ona vystoupí a ohlédne se, aby si mohla naposledy vychutnat pohled na Cwmdru v údolí hluboko pod nimi. Poslední kousek domova. Cai zavede koně ke korytu. Zvíře zhluboka pije a uši se mu pohybují do rytmu, jak polyká průzračnou vodu. Cai vytáhne z bryčky plechový hrnek, naplní jej a podá ho Morganě, než rozbalí jídlo, které jim věnovala její matka. Společně jedí a pijí v tichosti. Přistihne se, že se na ni dívá, a všimne si, že ona se na něj naopak nepodívala ani jednou. Jako by pro ni nebyl vůbec důležitý. Uvažuje, jak dlouho bude trvat, než se něco změní. Ševelení horského vánku si pohrává s jejími vlasy černými jako noc. Na svatbě je měla vyčesané, ale nyní jí volně spadají po zádech. Na stranách je má sepnuté jako malá holka. Zpoza živého plotu k nim doléhá bečení

jehněte na okamžik odloučeného od matky, jeho hlas je pronikavý a plný paniky. Hluboká odpověď ovce ho přivolá a znovu nastane ticho. Cai není zvyklý být tichým společníkem, přesto ho to podivně uklidňuje. Morgana oči vidně nevyžaduje nepřetržitý hovor, do nějž ho tolik jeho známých žen naopak nutí. Kdyby jen mohl utišit vlastní mysl a naučil se odolat vyřčení myšlenek, které mu proběhnou hlavou, možná by v tichu také mohl nalézt klid. Od té doby, co ztratil Catrin, od toho náporu žalu z jejího skonu, pro něj ticho znamenalo jen samotou a stesk. Uvědomoval si jen, jak mu chybí láska a něčí společnost. Ovšem je také pravdou, a on si toho byl vědom, že si připadal stejně tak osamělý i ve společnosti jiných. Hluboko v sobě choval velmi malou a křehkou naději, že s Morganou by to mohlo být jiné.

Později odpoledne dorazí do Honácké náruče, jednoho ze zájezdních hostinců na západní straně obchodní čtvrti v Breconu. Soumrak už zbarvuje bílou fasádu skromných domů do růžova. Cai podá minci chlapeci, aby poníka zavedl do stáje, a on s Morganou nesou svá zavazadla dovnitř. Hostinec má velkou místnost v přízemí zařízenou jednoduše dřevěnými židlemi s vysokými opěrkami u krbu a lavicemi podél stolů. Na jednom konci je nízký bar na podstavci, za ním sudy, karafy a korbele. Je podvečer, takže místnost je prázdná, až na osamělého farmáře, který pospává před vyhaslým krbem. Majitel hostince, vlídný muž s kulatou tváří, Caie vřele přivítá.

„Jenkinsi, chlape!“ Popadne mu ruku a energicky s ní třese. „Nejní trochu brzo, abych tady měl návštěvu od takovejch, jako jsi ty?“

„Ale Dafydde, dneska jsem nepřišel jako honák.“ Ví, že se od něj očekává hlubší vysvětlení, ale pohled na Morganin obličej ho odradí od toho, aby použil slova jako *svatba*

nebo *nevěsta*. Líbí se mu, jak se jí uleví, když jen požádá o ubytování na noc a o večeři, předstíraje, že si nevšiml přítelovy zvědavosti.

Uvedou je nahoru do pokoje s nízkým stropem, sotva dost velkého na to, aby se do něj vešla postel. Když zůstanou sami, Cai Morganu rychle uklidňuje:

„Zůstanu na chvíli s Dafyddem,“ řekne jí. „Je dychtivý řečník, jenom potřebuje, aby ho někdo poslouchal. Nemusím mu říkat nic o našem... no, chápeš přece. Pošlu ti nahoru něco k večeři.“

Morgana se na něj podívá, temné oči doširoka otevřené a lehce divoké, a její otázka je tak jasná, jako kdyby ji vyslovila nahlas.

„Neboj se,“ řekne jí Cai. „Budu dlouho v baru, víš? Nebudu tě... rušit.“

Přikývne a sklopí oči. I on přikývne, i když ona se na něj nedívá, protože už zvedá víko své cestovní truhly. Nahlédne jí přes rameno a překvapí ho, že v bedně jsou knihy.

„Páni, ty umíš číst?“ Zrudne, když spatří výraz, který ta otázka v její tváři vyvolala. „Samozřejmě, proč bys taky neuměla? A anglicky stejně jako velšsky, jak vidím. Skvěle. Ano, to je velmi dobře.“ Stáhne se a oddychne si, že ji může opustit, a už se těší na další úlevu, kterou mu poskytně korbel piva.

Zavře za sebou dveře a já jsem konečně zase sama. Jeho upřímně dobré úmysly mě unavují. Mamka by řekla, že bych měla být vděčná, že bych měla mít radost z takového ohleduplného manžela. Ale mě to netěší. Dělán, co můžu, abych před ostatními zakryla svůj vnitřní neklid a vypadala vyrovnaně, ale určitě to musí být poznat, alespoň

on to jistě vidí. A tak tu stojím, uvězněná v tomto pokoji, osamělá nevěsta o své svatební noci. Ujistil mě, že mě nebude *rušit*. Za to jsem vděčná. Co ode mě čeká? Dnes se spokojí s pánskou společností. Nemůžu si ale být jistá, že tato zdrženlivost bude pokračovat i poté, co mě uvede do vlastního domu.

Podívám se na tačkovy knihy, abych se rozptýlila. Jsou tu dvě svíčky a ještě pořád trochu světla z ubývajícího dne. Byl překvapený, když zjistil, co mám v truhle. Vyvodil z toho, že umím číst, a překvapilo ho to. Samozřejmě že umím, i když trochu hůře píšu. Považuje mě i on za jednoduchou? Vzal by si prostačku? Nemyslím si. Zdálo se, že ho těší, když zjistil, že nejsem úplně školou nepolíbená. Bylo mi dovoleno nějakou chvíli chodit do školy, za to vděčím mamce, jako za všechno ostatní. Trvala na tom, aby mi dali místo na naší místní základní škole.

„Ale paní Pritchardová,“ pokoušel se ji odradit unavený ředitel pan Rees-Jones. „Nemůžeme čekat, že se ta dívka dokáže něco naučit, když přihlédneme k jejímu... neduhu.“

„Morgana není nijak postižená, pane. Jen tichá.“

„A o tom mluvím. Když nemůže artikulovat zvuky písmen, jak se je může naučit? Když ji neuslyším číst, jak ji mohu opravit? Když nemůže odpovídat na otázky, jak se může vzdělávat?“

„Může naslouchat, pane Rees-Jonesi. Není to snad způsob, jakým se vzdělávali i učedníci našeho Pána?“

Na to neposkytl žádnou odpověď kromě našpulení úzkých suchých rtů. Dali mi místo v tom smyslu, že jsem měla dovoleno se tam ukázat. To bylo maximum ochoty páně Rees-Jonesovy přijmout mě. Mé místo bylo vzadu v učebně. Nedostala jsem ani křídu, ani tabulku, nikdy mě nenaučili umění psát. Ale měla jsem dovoleno poslouchat a nechat putovat oči po stránce jakékoli volné knihy. Poslouchala

jsem a sledovala a znaky na papíře mi pomalu odhalovaly svá tajemství. Jak já toužila po jejich tajemství! Ach, jaká by to byla radost. Být schopná vstoupit do myšlenek ostatních, slyšet jejich myšlenky tak jasně, jako by mi je šeptali do ucha. Ale ne myšlenky formované prací na polích, ani ty ztlumené hlukem tkalcovského stavu, ale vyšší myšlenky. Z hlav lidí, kteří je zasvětili idejím a představám přesahujícím můj malý svět. Pana Rees-Jonese nezajímalo, jaký jsem udělala nebo neudělala pokrok. Neměl koneckonců žádný uspokojující způsob, jak to zjistit. Ale mamka to viděla. Sledovala, jak si pod sebe na koberci před krbem skládám nohy a čtu si za světla ohně. Byla svědkem mého tichého soustředění, když jsem sledovala psané pasáže a každou stránku jsem otáčela se zbožnou péčí, i když mi dělalo problém rozluštit, co na nich bylo.

„Morgano,“ řekla mi jednou, „vždycky tě vidím jenom s knihou v ruce.“ A usmála se, můj skromný úspěch ji těšil. Byla potěšená touto běžnou, normální dovedností. A tím, že to byla ona, kdo měl pravdu.

Má výuka bohužel netrvala dost dlouho, abych své vzdělání dokončila. Ukázalo se, že ředitelova tolerance vůči mně je křehká. Krátce po mých desátých narozeninách, jednoho temného zimního dne, kdy na zemi ležel hustý sníh, do třídy přibyl nový hoch. Jeho rodina do našeho kraje přišla nedávno, otec byl vážený dobytkař zaměstnaný u Spence-ra Blaencwma, jemuž se staral o pembrokeshirske stádo. Ifor byl jeho jediným dítětem a otec ho očividně ve všech ohledech denně hýčkal. Tělo měl buclaté přepychem. Křiklavé zrzavé vlasy rámovaly kulatý červený obličej, v němž se neustále zračilo očekávání, jakým způsobem ho teď kdo potěší. Ve škole však byl nový, a tak se setkal s doposud neznámou nepřátelskostí. Ostatním dětem se nelíbil jeho přejedený vzhled, sebevědomé držení těla ani zjevná víra

v to, že svět existuje především k jeho prospěchu. Rodiče ho při tom věčném zahrnování dárky a radostmi zapoměli vybavit schopností udělat si přátele. Ztracený v rozbouřených vodách třídy a zmatený z nedostatku projeveného zájmu si Ifor vybral cíl svého týrání: dítě, které podle něj mohlo nejlépe posloužit tomu, aby se on ukázal v dobrém světle. Tyto účely vyžadovaly většího outsidera, než byl on sám. Někoho odloučeného od ostatních. Když si však vybral mě, bylo to k jeho škodě stejně tak jako k mé.

Nějakou dobu jsem jeho posměšky snášela bez reakce. Nebylo to poprvé, to musím přiznat, co jsem se setkala s podobným jednáním. Lidé se bojí toho, čemu nerozumí, a strach z nich dělá surovce. Ifor bohužel nebyl dost chytrý na to, aby se bál. Bylo by to pro něj bývalo lepší. Každý den do mě dloubal, štouchal mě a žertoval na můj účet. Každý den vyhrál další centimetr půdy v bitvě o pozici ve třídě. A každým dnem se moje trpělivost vytrácela.

Toho zimního rána, kdy slabé slunce chabě zářilo na bezbarvé obloze, nás pan Rees-Jones poslal ven na vzduch, abychom svou neposednost vybili. Ifor si to užíval. Seděl na nízké lavičce pod oknem třídy, v silné šále vypadal tlustší než obvykle, jeho buclatý zadek se doširoka roztékal na sedátku pokrytém sněhem. Zavolal na mě, posměšek už se mu zračil ve tváři.

„Nedělej tolik *hluku*, Morgano. Pan Rees-Jones nemá rád *hluk*, nemá rád *mluvení*. Jejda! Já zapomněl – ty neumíš mluvit, co? Jsi příliš hloupá na to, abys mluvila.“

Jedno či dvě děti se začaly usmívat a ustaly ve svých hrách, aby sledovaly zábavu. Vtípky na můj účet.

„Pšt, Morgano!“ Ifor ještě přitlačil. „Všechny rušíš svým hloupým žvaněním. Co že povídáš? Že to nemůžeš být ty, protože jsi na to moc blbá? Hloupá a blbá! Hloupá a blbá!“ vykřikoval s rudými tvářemi. „Morgana Hloupoblá, tak

bychom ti měli říkat. Stupidní slečna Morgana Hloupoblá!“

Pokračoval a pokračoval, pokřik nabýval na síle, jak se ostatní přidávali a vychutnávali si krutou písničku, vzduch byl brzy plný hluku z jejich posměšků. Iforovy oči byly jasnější, hrud vypjatá potěšením z vlastní vychytralosti. To by ale nešlo. To by vážně nešlo.

Chtěla jsem být někde jinde. Mohla jsem si říct, že zavřu oči, odpoutám se od těch hlasů a pošlu svou mysl na nějaké tiché, svobodné místo. Ale to jsem neudělala. Tentokrát ne. Tentokrát ve mně vzrostl vztek, vytvořil cosi tvrdého a odhodlaného a horkého, co nakonec muselo ven, jinak by mě to pohltilo a já bych shořela. Nadechla jsem se a cítila, jak vzduch napájí plameny mého hněvu. Postavila jsem se svému mučiči a zabodla do něj doširoka rozevřené oči; když ve mně zahlédl vztek, jeho vlastní pohled znejistěl. Ani jednou jsem se nepodívala jinam, ani když se těžký sníh na střeše nad ním začal třást, ani když si toho všimly ostatní děti a zmlkly, dokonce ani když sníh s krátkým zaburácením a zasvištěním sklouzl ze střešních tašek, svezl se k zemi, přistál přímo na Iforovi a kompletně ho přikryl. Pak ticho prolomil veselý smích a děti si začaly ukazovat na ubohého chlapce – sněžného chlapce, protože přesně to teď byl. Se zasténáním se těžce zvedl, sníh se mu držel na oblečení a ztuhl mu na řasách. Smích zesílil. Ifor teď vypadal přímo komicky, jak tam tak stál a kvílel jako batole. Karty se otočily, teď byl objektem posměchu on. Teď viděl, jaké to je.

Samozřejmě kvůli hluku přiběhl pan Rees-Jones. Rozrazil dveře, zarazil se na prahu a prohlížel si sněhem pokrytého hochu. Nejprve se podíval na ostatní chlapce a dívky, jak se snaží potlačit pobavení, a poté na mě. Zúžil oči, ale pro mě to nic neznamenalo. On se zas zjevně nezajímal

o to, jak jsem se na něj dívala já. On se přece zdráhal mě vůbec do té své drahocenné školy přijmout. Jak ubíhaly měsíce, čím dál méně mou přítomnost toleroval. A konflikt s Iforem to vůbec nevylepšil.

Záležitost vyvrcholila pár týdnů po incidentu s malou lavinou. Měli jsme pracovat na únavných matematických rovnicích. Brzké jarní slunce jen zhoršovalo naše utrpení, v místnosti bylo horko a dusno. Jedna ze starších dívek poprosila, zda bychom mohli otevřít okno, a pan Rees-Jones zaúkoloval mě, abych použila dlouhou tyč s hákem na konci a uvolnila okenní západku. Ale jak jsem šla přes místnost, Ifor vysunul nohu. Zakopla jsem a rozvalila se na zemi u ředitelových nohou. Znovu jsem musela přestat výsměch. Sebrala jsem tyč, stoupla si na špičky a uvolnila jsem západku. Měla jsem okno upevnit kovovým popruhem, který by dovnitř nechal proudit jen pár centimetrů vzduchu. Ale mně se zdálo, že to by nebylo dost ani pro jednoho ze šedých holubů, co posedávali venku na dvorku, natož pro místnost plnou žáků. Nebo místnost plnou holubů, pomyslela jsem si. V hlavě jsem si představila, jak se dovnitř vřítí hejno ptáků a všude vrhají trus – zejména na Ifora –, a bylo to příliš nádherné, než abych ten plán neuskutečnila. Pan Rees-Jones mě samozřejmě vinil za to, že jsem nechala okno otevřít dokořán. Tvrdil, že jsem za vpuštění holubů do třídy zodpovědná. A nemohl si nevšimnout, že já jediná jsem vyvázla bez bílošedých skvrn, které na všech včetně něj zpanikaření ptáci zanechali. Nikdy nedokázal vysvětlit, jak mohlo být jejich neobvyklé chování mojí vinou, ale pomohlo mu to v úsilí zbavit se mě. Když si mě ten den mamka ze školy vyzvedla, jednoduše jí bylo řečeno, že už tam nejsem vítána.

2.

Jak se blíží ke konci cesty a uvidí stromy na okraji svého pozemku, Cai ucítí, že se mu v žaludku usazuje nervozita. Co si Morgana o Ffynnon Las pomyslí? Je si jistý, že ji nezklame velikost domu, rozsáhlost farmy nebo kvalita stáda. Ale uvidí v tom místě domov? Vlastně ani netuší, jestli dívce na těchto věcech záleží. Avšak je si vědom, že je daleko od jediného domova, který kdy poznala, daleko od své matky, vhozená do nového života s cizincem. On pro ni nechce zůstat cizincem. I když Mair řekl, že potřebuje mít manželku, aby získal honáckou licenci – což je pravda –, ví také, že chce, doufá, očekává? Ne, to by bylo silné slovo. Ale *přeje si* navázat s Morganou spojením, které by přesahovalo smlouvu. Které by bylo silnější než domluva.

Pamatuje, jak si jí poprvé všiml před těmi dlouhými osamělými měsíci. Zdržel se po cestě na noc v Crickhowellu a měl štěstí, že přijel zrovna v den trhu. Ustájil stádo a neměl už žádné povinnosti honáka, natož *porthmona*, a tak se zatoulal do malého městečka. Bylo pozdní odpoledne, lidé na rynku se povětšinou už chystali domů. Někteří z obchodníků balili. Našel však malý úsek trhu, kde prodejci ještě zůstávali se svým zbožím navršeným na robustních stolech nebo kárkách, doufajíce v další zákazníky. V jednom rohu byla nízká lavička pokrytá plátýnky a na nich půl tuctu kol z měkkého sýra, který se ještě neprodal.

Morgana stála za tou lavičkou. Měla na sobě jednoduché bavlněné šaty a nažehlenou bílou zástěru, díky níž vypadala čistě a zdravě. Přesto něčím působila neupraveně. Vlasy měla ledabyly vyčesané a několik tmavých kudrlin jí tu a tam trčelo, až to vypadalo, že celá ta paráda se může kterýkoli okamžik rozpadnout a rozlít se jí po útlých ramenou. Pamatuje si, že v to doufal. I když stála potichu, její nepokoj ho zaujal. Jako by se sotva držela, dychtila odejít ze svého místa, být někde jinde, někde na svobodě, v otevřeném prostoru – to si představoval. Oči jí těkaly, a když městské hodiny odbily pátou, vychutnávala si ten zvuk jako signál konce povinnosti dohlížet na stánek a zuřivě se pustila do balení.

Ve spěchu jí při balení sýrů jeden vyklouzl. Kutálel se po dlažbě tržiště, a jak si klestil cestu mezi obuví a nohama stolů, sbíral na sebe prach a špínu. Morgana se za ním vrhla, doprovázena smíchem a pokřikem návštěvníků trhu. Musela padnout na kolena a hrábnout pod stánek s ovocem, aby zběhlý sýr získala. Dva muži, kteří zjevně měli po celém dni dost upito, na její účet pronesli pár hlasitých poznámek. Nemístných poznámek, jež byly, jak se Caiovi zdálo, urážlivé a kruté. Prodíral se davem, spěchal Morganě na pomoc, ale než se k ní dostal, sama se jim odplatila. Chytila za kotník méně stabilního opilce, šklubla s ním a svalila muže na jeho kolegu; oba narazili do vedlejšího stánku s rybami a zvěřinou. Jak se pár zmítal mezi hlavami pstruhů a baculatými bažanty, přihlížející propukli v hlasitý smích. Morgana se zvedla na nohy a pevně k sobě tiskla nezbedný sýr. Ten zlejší opilec zavrával na kolenou a poplival ji dalšími urážkami. Cai zadržel dech a čekal na reakci mladé dívky. Zúžila oči, zvedla sýr a pak ho se značnou silou hodila na hlavu svého cíle. Zavrával dozadu, omráčený, sýr se mu drobil kolem uší, dav si liboval ve směšnosti toho

okamžiku. Cai se smál také, dokud si neuvědomil, že se na něj Morgana dívá. Otočil se na ni a zadíval se jí do temných zářivých očí a v tom okamžiku, v tom krátkém momentu by přísahal, že cítil, jak mezi nimi něco přeskočilo. Co? Záblesk přitažlivosti? Pomíjivý plamen vášně? Nedokázal to pojmenovat, ale ať to bylo cokoli, sáhlo to na něj a pohnulo s ním. Byl si jistý, že Morgana to cítila také.

Podívá se na ni. Dnes ráno se rozhodla sedět ne vedle něj, ale naproti němu, snad aby lépe vyrovnala bryčku, říkal si. Líbí se mu, že se tak na ni může snadněji dívat, ale chybí mu její blízkost. Včera mu připadalo překvapivě těžké vydržet tak dlouho si povídat s Dafyddem, když věděl, že Morgana je nahoře. Ale považoval za rozumné nechat ji o samotě. Nebude jí svou pozornost nutit. Nechce, aby se sblížili jen z povinnosti či v aktu práva. Bude trpělivý. Když se nakonec připlížil do malé ložnice, pohled na ni v něm nevyvolal touhu, ale soucit. Vypadala tak zranitelně. Dovolil si ji na chvíli pozorovat, než se uvelebil v rozviklaném křesle pod vlněnou deku. Koneckonců, nikam nespěchali. Měli před sebou celý společný život.

„Tamhle!“ Nedokáže zakrýt své vlastní potěšení z pohledu na farmu. „To je Ffynnon Las.“ Ukazuje při tom na soubor kamenných budov v dálce. Sleduje Morganinu reakci. Začíná číst v nepatrných proměnách jejího obličej. Nezalapá po dechu ani necíví, ale o kousek zvedne obočí, zaostří oči a malinko pootevře rty. Kůň vycítí domov, zrychlí a brzy už jsou na příjezdové cestě k farmě. Nyní je Morgana rozrušená. Otáčí se na sedadle sem a tam, aby si lépe prohlédla svažující se louky, dubové lesy, rybníček s nadýchanou vrbou, úpatí kopce za domem, přístřešek stodoly a nakonec i dům samotný.

Ffynnon Las tam stojí více než sto let, širokou zadní stranu otočenou k hoře, k níž je přilepený, dvě patra

a okna na jihovýchod vepředu vítají ranní slunce a ochraňují obyvatele před zimními severními větry. Není to úplně přepychový dům, ale překvapivě hezký. Proporcemi není obrovský, je však dostatečně štědrý a navržený nejenom funkčně. Modrošedý kámen, ze kterého je budova postavena, zjemňuje popínavý zimolez, který je nad předními dveřmi nezastříhnutý a lemuje okna prvního patra úzkými listy a květy té nejsvětější žluté barvy. I tmavá břidlicová střecha se pod letním sluncem blyští. Ke vchodu se jde malou železnou bránou a po dlážděné cestičce, která je po obou stranách lemovaná trsy neposekané trávy, záhony růží a zanedbanými keři, jimž ovšem nedostatek pozornosti zjevně dělá dobře.

Cai zastaví neposedného koně před branou.

„Nuže?“ neodpustí si otázku. „Co si o tom myslíš?“

Podle jejího výrazu soudí, že je překvapená. Říká si, co si asi představovala. Možná nějaký nízký dlouhý dům? Nic víc než přístřešek, o který by se dělil se zvířaty? Zjišťuje, že ho její překvapení nenápadně těší.

Morgana se na něj otočí a on si už myslí, že se široce usměje, když ten okamžik přeruší pronikavé štěkání z domu. Přední dveře se rozletí a Caiovi dva corgiové peláší ven se štěkotem větším, než jsou oba dohromady. Běhají kolem bryčky jako dvě chlupaté šmouhy rezavě liščí a křídově bílé srsti, s krátkými nožičkami a hustými ocásky neustále v pohybu. Teď Morgana vypadá doopravdy ohromená.

Cai se zasměje. „Tak to stačilo, Brackene! Meg, tiše! Tohle asi není ten typ psů, na který bys byla zvyklá, že?“

Zavrtí hlavou, seskočí z bryčky a dovolí nadšeným tvorečkům, aby ji rádně přivítali.

„Moc kolíí tady nenajdeš,“ vysvětluje jí. „Corgiové jsou honáčtí psi, lépe vedou stádo, víš?“

Cai si užívá pohled, jak Morgana v jeho psech nachází zalíbení, a trvá asi minutu, než si uvědomí, že jeho také někdo pozoruje. Otočí se a uvidí stát ve dveřích paní Jonesovou.

„Caii Jenkinsi,“ vrtí nad ním hlavou. „Jak dlouho hodláte nechat ty zatracené tvory, aby obtěžovali vaši nevěstu, než jí ukážete její nový domov? *Duu, bach*, co si s vámi počneme?“

Heulwen Eluned Pryce-Jonesová, která vždy trvala na tom, aby ji všichni oslovovali jen *paní Jonesová*, je žena stejně kulatá jako vysoká a tak dobrosrdečná, jak jen osoba může být. Její šířka svědčí o lásce k dobrému jídlu, stejně jako vrásky na obličejí a dolíčky ve tvářích hovoří o její neustálé veselosti. Jako vždy je zahalená do zástěry bez poskvrnky, čapku má nažehlenou a naškrobenou do křupava, úsměv jí září v očích a protiřečí třem krutým zimám, jichž byly svědky. Není to poprvé, co Cai zvažuje, jestli by ty temné dny po Catrinině smrti přežil, kdyby paní Jonesová odhodlaně nedohlížela na to, že to zvládne.

Bez rozmyslu podá ruku Morganě. „Pojď se seznámit s paní Jonesovou,“ poví jí.

Ona přestane hladit psy a vstane. Krátce zaváhá, než přijme jeho ruku a dovolí mu, aby ji vedl po cestě k domu. Caie překvapí, jak lehká ta ručka v jeho dlani je, a když ji má pustit, uvědomí si, že to udělat nechce.

„Paní Jonesová, dovoluňte mi představit vám mou manželku Morganu Jenkinsovou. Morgano, toto je má teta a hospodyňka, paní Jonesová.“

„Páni, vy jste pěkná! Omlouvám se za své způsoby,“ paní Jonesová s obtížemi udělá pukrle, zavalité nohy má nenapravitelně ztuhlé. Morgana jí přispěchá na pomoc, vrtí hlavou v jasných rozpacích z projevu takové úcty. Ženy se na sebe zblízka podívají. Nakonec paní Jonesová nadšeně

zatleská. „Nuže, *Duw, Duw*,“ řekne tiše. „Už bylo načase, aby štěstí přišlo do Ffynnon Las.“ Usměje se na Caie, který hledí na své nohy.

„Donesu zavazadla,“ řekne.

„Zapomeňte na zavazadla!“ Paní Jonesová je pohoršená. „Neměl byste nejdřív něco udělat?“ Když se na ni nechápavě dívá, pokračuje: „No tak! Přeneste svou novou paní přes práh, pane Jenkinsi!“

Caie otevře ústa na protest. Podívá se na Morganu a všimne si, že malinko ucouvla. Opravdu by chtěla, aby to udělal? Vzal ji do náruče a vnesl do domu? Jako pravou nevěstu. Jeho zaváhání protáhne okamžik do trapnosti, takže toto okázalé gesto už nemůže udělat, ani kdyby chtěl. Místo toho zamumlá něco o dlouhé a únavné cestě a spěchá vložít brýčky.

Na chvílku jsem si myslela, že to udělá: že přistoupí, zvedne mě a přeneseme přes práh, jak velí tradice. Ale neudělal to. Co si mám vzít z jeho neochoty držet mě? Může to snad být tím, že mě nevidí jako manželku ve všech smyslech? Jsem tedy jen nezbytnost? Nástroj k dosažení statusu vrchního honáka? To je smysl mého života, nic víc? Možná netoužím po tom, aby mi vnucoval svou pozornost, ale to neznamená, že chci existovat v nějakém meziprostoru, ani služka, ani milenka. Co má se mnou za úmysly?

Přiznávám, že mě Ffynnon Las uchvátil. Není to skromná farma, jak jsem si myslela, ale dům s určitou důležitostí. A s hospodyňkou! Zdá se, že maso na kostech mu nechybí proto, že by neměl kuchaře. A paní Jonesová si zjevně v jídle libuje. Proč zůstává tak hubený, tak křehký navzdory péči této ženy? Když paní Jonesová uvidí, že můj muž mě zjevně

neodnese do nového domova a že je zaneprázdněn zavazadly, sama mě vyzve, abych vstoupila dovnitř.

„Pojďte dál a vítejte. Bůh ví, že ženy musí jednat, když jsou muži na vážkách.“

Zavede mě do široké haly, z níž se vzhůru táhne široké naleštěné dřevěné schodiště. Po všech stranách jsou dveře, takže netuším, jak se tu vůbec vyznám. Na co může mít jeden muž tolik pokojů? Zavede mě do jedné místnosti, o které paní Jonesová tvrdí, že je to salonek. Vysoké okennice jsou otevřené, takže dovnitř svítí slunce. Je tu také široký krb s úhledně naskládaným dřevem, okázalá pohovka a tikající stojací hodiny. Ale ten nejkrásnější kus nábytku je obrovská dubová kredenc, která vystavuje tolik čínského porcelánu, kolik jsem za celý život pohromadě neviděla. Vzory a barvy na každém talíři jsou tak mimořádné, že musím přistoupit blíž, ztracená v kudrlinách planých růží, břečťanů a vinné révy.

Cai se postaví vedle mě.

„Takže se ti líbí Catrinin porcelán? Byla na něj hrdá. Patřil její matce, víš?“ Odmlčí se, aby se rozhlédl po místnosti, jako by ji pořádně viděl poprvé. „Moc sem nechodím. Nejsem dobrý bavič hostů.“

Do místnosti se k nám připojí rozpaky a on spěchá ven s paní Jonesovou v patách, oba mi odhodlaně povídají o veškerém pohodlí, které dům nabízí. Vedou mě z místnosti do místnosti, dokud se mi netočí hlava z koukání kolem, nedusí mě zvětralý vzduch a netoužím zase vyjít ven. Ale je tu ještě něco, co mě zaujalo. Cítím to, když stojím na prahu hlavní ložnice. Ve vzduchu se vznáší podivně těžký chlad, který nemá žádný zjevný původ. Nemám ale možnost ho prozkoumat blíže, protože moji dva průvodci mě ženou dál. Nakonec zavítáme do kuchyně. Je jasné, že ať už to bylo v minulosti jakkoli, právě zde je nyní středobod

života ve Ffynnon Las. Oheň v dobře vybaveném krbu je zažehnutý a sálá vřelým teplem. Je zde dlouhý poškrábaný stůl, sbírka různorodých židlí, lavice s vysokou opěrkou, háky na maso a hrnce a menší kredenc s obyčejným nádobím a několika cínovými kousky. U okna je čalouněný posed, ošoupaný a chlupatý od psů. Samozřejmě – jakmile vejdou, hned jsou oba corgiové na svém místě s nosy namáčknutými na skle, očima střeží vchod před případnými vetřelci.

„Nuže dobrá,“ řekne Cai. „Musím se podívat na dobytek. Nechám tě, abys...“ zaváhá, stejně nejistý jako já, co že bych to měla dělat. „... paní Jonesová ti může ukázat, kde co je...“ hlesne, protože moc dobře ví, že jsem zrovna viděla, kde co je. Ona se ho pokusí zachránit.

„Možná by si paní Jenkinsová ráda na chvíli odpočala?“ nabídne. „Po té cestě.“

Podívá se na mě a vím, že i on ví, že nejsem unavená. Dva dny jsem nic nedělala, proč bych měla odpočívat? Nejistota v jeho očích a to, jak se ošívá, ho prozradí. Stejně ale řekne: „Samozřejmě. Budeš si jistě chtít uložit věci. Odpočívej... Paní Jonesová ti může pomoci připravit něco k jídlu.“ Teď už to vzdává, otáčí se ke dveřím. Otevřeným dveřím. Zatnu pěsti. Dveře se zabouchnou.

„Ach!“ vykřikne paní Jonesová. „Jaký je tady v domě průvan!“

Cai se podívá zpátky na mě. Vidí v mém obličejí něco, co ho nutí zamyslet se, zvažovat. Dívám se mu do očí. V hlavě mám matčiny prosby. *Nebud' tvrdohlavá, Morgano. Musíš dělat to, co si přeje tvůj manžel.* Musím? Musím zůstat v tomto nesmyslně velkém domě a předstírat, že vařím, zatímco on se bude procházet v kopcích? Tázavě nakloním hlavu na stranu. Pochopení mu prozáří rysy.

„Nebo bys mě raději doprovodila?“

Nepatrně přikývnu a dveře se pomalu otevřou. Cai a paní Jonesová ohromeně civí, když kolem nich projdu a corgiové mi běží u nohou.

Opustíme dům a přejdeme malou louku vedle něj. Slunce je tak jasné, že horizont vypadá, jako by se mihotal. Následuju Caie; šplháme do příkrého svahu, nakláníme se k úbočí. Den je teplý, ale ne nepříjemně. Jemný vánek mě při výstupu chladí na kůži. Psi cupkají napřed, nosy skloněné, velké uši nastražené, ocasy za nimi vlají. Nejprve Cai naše kroky doprovází hovorem, ale čím dál jsme od domu a blíže vrcholu, tím je tišší. Nemyslím si, že je to kvůli nedostatku dechu, protože chůzi má lehkou a vycvičenou lezením po horách, stejně jako pevné svaly, které teď vidím pracovat pod tenkou bavlněnou halenou. Tohle pro něj nic není. Spíš si myslím, že ho ovlivňuje a uklidňuje prostředí a svěží vzduch s výhledem do nekonečna. Mě tedy rozhodně ano.

Projdeme další brankou kousek nad domem a tráva pod našima nohama se změní. Už tu nejsou svěží zelené listy jako na nižší pastvině. Nekvete tu jetel, ale tvrdý nepoddajný porost zacuchaný u kořenů, pevně zakořeněný v tenké vrstvě země, jež pokrývá kamenitý svah. Půda sama je rašelinová a promáčená pramínkem, který ji z podzima na několika místech promění v bažinu. Cítím hořkost rašelininy, skoro ji mohu ochutnat. Když nakonec zdoláme horu, kolem nás poletují skřivani a navzájem se varují před naší přítomností. Kousek na sever slyším tklivý nářek čejky, její pištivé noty jako by neustále uvažovaly nad životem a jejím nejistým místem v něm. Přijdeme k úseku s ostrými kameny a Cai mi nabídne ruku. Považuje mě snad za tak slabou a křehkou, že potřebuji pomoct překročit malou hromadu kamení? Musím si připomenout, že mě nezná. Není úplně nesmyslné, že si mě představuje tak... ženskou.

Nechám ho, aby mě vzal za ruku. Jen na moment. Mamka by měla radost.

Cai se zastaví a zvedne paži.

„Odsud můžeš vidět naše hranice. Ty borovice na západě, vidíš? Pak až na sever po kaňon Cwm – můžeš vidět, jak se barva půdy mění tam, kde začínají bažiny. Pak na jih a... no, louku pod domem jsi viděla, když jsme přijížděli od Lampeteru...“

Odmlčí se, když si uvědomí, že ho neposlouchám. Nepotřebuji slova, aby mě provázela po okolí. Takový výhled! Ta krajina! Jiná než doma, kde jsou kamenité srázy a dramatické pásy Černých hor. Tady se vlní pahorky s pastvinami i na úplných vrcholech. Jsme nad úrovní korun stromů, vidím širá dřevitá údolí, kde rašeliniště narušují vytrvalé keře jeřábu nebo zkroucené trnky. Země se táhne doširoka, tu a tam světle zelená s občasnými vousky zlatohnědé, se skvrnkami fialového vřesu, s trsy ještě stále kvetoucího zlatého deště a s nízkým širokolistým borůvčím slibujícím úrodu, až rok ještě postoupí. Vánek je tu ostřejší a pohrává si s chomáči hebké trávy, která roste na vlhkých místech, kam maličké prameny a odvěké potůčky dokonce i v letním suchu dodávají stálou zásobu vody. Jediná obydlí na dohled jsou v dáli, jako domečky pro panenky posazené na úpatí kopců nebo namačkané na sobě na závětrné straně hor. Náhlý ostrý výkřik nad námi nás všechny, včetně psů, donutí vzhlednout. Sluneční paprsky se měděně zablýsknou, mihnutí barvy na světle je nejprve příliš rychlé na to, aby ho člověk pořádně rozeznal. Nakonec se z něj vyklubuje poměrně velký dravý pták.

„Luňák červený,“ řekne mi Cai. „Je jich tady hodně.“

Jsem zvyklá na krahujce a káňata, ale ještě nikdy jsem neviděla ptáka tak úchvatné barvy a stavby těla. Sleduji ho, dokud se nám pomalu neztratí z dohledu.

„Můžeme pokračovat?“ zeptá se mě Cai. „Stádo bude poblíž napajedel, nemělo by se toulat.“

Podívám se na něj a vidím, jak se v jeho tváři odráží moje vlastní nadšení. Víím, že nedokážu skrývat, jak se mě toto ohromné místo dotklo. Potěšeně se usměje. A já se usměji na něj. Poznám, že ho to překvapí.

„Ano,“ souhlasí. „Tyhle kopce jsou dost výjimečné. Někteří si myslí, že je tohle místo nevlídné. Nehostinné. Někteří mu říkají ‚zelená poušť‘, tak prázdná. Sám si ale myslím, že si člověk nemůže přát nic lepšího.“

V tomto ohledu se rozhodně shodneme. Zdá se, že se mu nechce ničit ten okamžik, ale nakonec mě vyzve, abych ho následovala, a tak pokračujeme v chůzi. Po půl míli dorazíme k dalšímu svahu. Šplháme po straně menší, ale příkřejší hory, cesta je široká sotva pro dvoukolák. V jednom místě ostře zatáčí. Když Cai prochází zákrutou, uvolní se kámen, vyletí mimo cestu a kutálí se dolů ze svahu až do kamenitého řečiště pod námi. Neuvědomila jsem si, jak vysoko jsme vylezli. Sledovat kámen, jak mizí v takové dálce, ve mně vyvolá závrať. Nemůže za to útes jako takový, jelikož povrch je pokrytý vytrvalou trávou, ale že je příliš strmý pro jízdu, ba i chůzi dolů a zakopnout by znamenalo padat dvě stě stop na dno bez naděje na zastavení.

„Tady musíš být opatrná,“ řekne Cai. „Můj bratranec tu přišel o život, protože ten sráz nebral vážně.“

Nakonec dorazíme k napajedlu a uvidíme stádo. Nedokážu zakrýt své překvapení. Nejde o velký dojný dobytek, na který jsem zvyklá. Jsou mnohem menší, celí černí, jejich srst je dokonce i v tomto ročním období docela chundelatá a drsná, jejich rohy krátké a ostré. Vánek k nim zanese náš pach a oni zvednou hlavy, obracejí se směrem k nám. Jak se blížíme, jeden či dva z nich se stáhnou nebo schovají za své odvážnější bratrance. Celá skupina se mi zdá neklidná,